

Onderwerp **Standpunt Lelylijn**

Steller **Menno Oedekerk**

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon **050-3678446**

Bijlage(n) **4**

Ons kenmerk

Datum **2 juli 2020**

Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Op 1 juli 2020 is het rapport “Potentieonderzoek OV verbinding Noord-Nederland Randstad” openbaar geworden. In opdracht van het Rijk en Noord-Nederland is daarin het effect van een verbeterde ov-verbinding tussen de Randstad en Noord-Nederland onderzocht: versnelling bestaand spoor, aanleg nieuw spoor (de Lelylijn) of een hoogwaardige busverbinding.

Uit het onderzoek komt naar voren dat de Lelylijn de meest aantrekkelijke optie is: de reistijd kan met 40 minuten worden verkort, de kosten zijn lager dan aanpassing van het bestaand spoor en het maakt onze bereikbaarheid minder kwetsbaar voor stremmingen bij Zwolle. Ook ziet het onderzoek kansen voor versterking van de agglomeratiekracht van het noorden en met name de stad Groningen. Een andere belangrijke conclusie is dat het onderzoek een snelle busverbinding afschrijft.

Wij zijn blij met dit onderzoek. We constateren dat de Lelylijn kansrijk is en toegevoegde waarde heeft voor de stad, het Noorden en voor Nederland. Voor ons is dit reden om onze steun uit te spreken voor de Lelylijn. Daarbij baseren wij ons, naast het potentieonderzoek, ook op de uitgevoerde quick scan naar versnelling op bestaand spoor (zie bijlagen).

Wij spannen ons in om de Lelylijn in de verkiezingsprogramma's van de politieke partijen te krijgen voor de volgende Kamerverkiezingen. Daarbij zullen wij ervoor pleiten dat de Lelylijn niet ophoudt bij de stad Groningen maar wordt doorgetrokken naar Duitsland en Scandinavië, conform uw motie van 29 januari 2020 over (inter-)nationale spoorverbindingen (zie bijlage).

Achtergrond

Al jarenlang zetten wij ons in om de treinverbinding tussen de Randstad en Groningen te versnellen. Daarbij voelen wij ons gesteund door de op 4 december 2018 unaniem aangenomen Kamermotie Van der Graaf-Ziengs om de reistijd Randstad-Noord-Nederland voor 2030 met minstens 30 minuten te verkorten. Ook past versnelling in de Kamerbrief over de Nationale Omgevingsvisie, waarin het kabinet stelt een Nationaal Stedelijk Netwerk te willen ontwikkelen en de verbindingen tussen steden in Nederland te verbeteren.

In uw raad van 29 januari 2020 heeft u ook de motie ‘(Inter) nationale treinverbindingen Groningen’ aangenomen waarin u ons aanmoedigt om ons (extra) in te spannen voor de lobby voor betere spoorverbindingen. Wij hebben aangegeven deze motie als steun in de rug voor de lobby in Den Haag en Brussel te zien en komen daar in deze brief ook bij u op terug.

Versterking agglomeratiekracht en potentie stad en regio Groningen

Met sterk verbeterde onderlinge verbindingen binnen “Nederland als een Stedelijk Netwerk” verwachten we dat de economische potentie van de agglomeratie Groningen veel beter kan worden benut. Het belang van een verbeterde OV-connectiviteit met de agglomeratie Groningen binnen het Noorden en met de Randstad en ook het Oosten en Zuiden van Nederland biedt over en weer volop kansen. Daarnaast dragen de verbeterde onderlinge verbindingen bij aan verdere optimalisatie van het functioneren van de nationale én noordelijke arbeidsmarkt en niet in de laatste plaats de gewenste verduurzaming van het vervoer en daarmee realisatie van de afgesproken ambities uit het Klimaatakkoord.

Onze inzet

Onze inzet op (inter-)nationale verbindingen richt zich op twee speerpunten:

1. Betere connectiviteit Randstad – Noorden

Op basis van het potentieonderzoek zet ons college in op de Lelylijn. Wij hebben nu het momentum, zowel richting kamerverkiezingen als rond een aantal andere lopende discussies (Nationale Omgevingsvisie, Luchtvaartnota en Actieplan Lucht/Spoor, OV-Toekomstbeeld 2040, internationale lobbies rond Europese Fondsen waaronder CEF en Green Deal). Behalve dat met de nieuwe Lelylijn het nationale spoornetwerk voor ons een stuk robuuster wordt, er extra ruimte wordt gecreëerd voor nieuwe reizigers op andere trajecten, zien we met deze nieuwe verbinding tevens grotere versnellingsmogelijkheden tussen de Randstad en Groningen.

Voor de korte termijn zetten we uiteraard in op de aanpak van een beperkt aantal knelpunten op het bestaande spoor Zwolle-Groningen, waaronder de in uitvoering zijnde maatregelen als uitvloeisel van de Motie Koopmans.

Onze inzet wordt ondersteund door de conclusies uit het 'Potentieonderzoek OV-verbinding Noord-Nederland – Randstad' uitgevoerd waaruit onder andere blijkt dat: ¹

- Veertig minuten reistijdwinst via de Lelylijn en half uur reistijdwinst met bestaand spoor realistisch is.
- Een busverbinding niet leidt tot een snellere verbinding tussen het Noorden en de Randstad.
- Versnellen van het bestaande spoor naar schatting 3,6 tot 7,1 miljard euro kost en via de Lelylijn. 3,2 tot 6,4 miljard euro kost.
- Bij bestaand spoor met buitendienststellingen tot wel 100 weken rekening moet worden gehouden.
- Hoewel de vervoerswaarde van een nieuwe verbinding vergelijkbaar is met de huidige treinverbinding naar Groningen, kan de vervoerswaarde veel hoger worden indien er verstedelijking plaatsvindt in het Noorden. Daarbij is onze ervaring dat modelmatige voorspellingen van het OV-gebruik vaak aan de lage kant zijn.
- De Lelylijn lijkt door ontsluiting van nieuwe kernen meer nieuwe reizigers op te leveren dan bij versnelling over bestaand spoor.
- De aanleg van de Lelylijn of versnelling van bestaand spoor kan een belangrijkste stap zijn in een internationale spoorverbinding tussen de Randstad en Hamburg. Daarvoor zijn er ook investeringen tussen Groningen en Hamburg nodig.

Onze jarenlange inzet op versnelling heeft, naast eerder genoemde motie Van der Graaf/Ziengs en los van de Lelylijn-discussie overigens ook al geleid tot resultaat. Zo is in het BO MIRT van najaar 2019 ook afgesproken om op korte termijn in te zetten sneller materieel van NS (IC Nieuwe Generatie) en het optimaliseren van de dienstregeling. Tevens heeft NS aangegeven dat ze in 2023 een nieuwe verbinding wil starten van Breda en Rotterdam via de HSL naar Amsterdam en vandaar verder naar Noord-Nederland met de IC Nieuwe Generatie met 200 km/h tussen Amsterdam-Rotterdam-Breda.

2. Betere internationale connectiviteit

In onze zienswijze op de Ontwerp-Luchtvaartnota 2020 – 2050 aan de De leden van de raad van de gemeente Groningen hebben wij aangegeven dat we op Noordwest-Europese schaal in het internationale hoofdspoor netwerk een belangrijke ontbrekende schakel zien. Wat ons betreft, komt daarvoor de noordelijke hoogwaardige spoorverbinding (Rotterdam/Den Haag)-Schiphol/Amsterdam-Groningen-Bremen/Hamburg-Scandinavische hoofdsteden (HSL) in beeld. De Lelylijn kan dus tevens op termijn fungeren als eerste onderdeel van een HSL-spoorverbinding Schiphol/Amsterdam-Bremen/Hamburg-Scandinavische hoofdsteden.

¹ Zie ook de bijlage voor de reactie van het Samenwerkingsverband Noord Nederland.

De provincie Groningen is nu al initiatiefnemer voor het opwaarderen van de Wunderline. Dit is de internationale treinverbinding Groningen-Bremen. Vóór het uitvallen van de Friesenbrücke bedroeg de reistijd ongeveer 2 uur en drie kwartier. Het streven is een reistijd van rond de twee uur. Economische en culturele ontwikkeling van Noord-Nederland en Noord-Duitsland zijn de hierachter liggende gedachten.

Zowel aan Nederlandse als Duitse zijde bestaat draagvlak voor het verbeteren van deze verbinding en er is een financiële bijdrage van het Rijk en vanuit Europa beschikbaar. In fasen wordt de kortere reistijd gerealiseerd. De focus ligt op de implementatie van de eerste fase per 2024, het moment waarop naar verwachting de Friesenbrücke weer in gebruik wordt genomen.

Naast genoemde speerpunten werken we binnen het landsdeel Noord samen met de andere overheden aan het verbeteren van de onderlinge verbindingen: Groningen-Leeuwarden, bestaande verbinding Groningen-Zwolle, de Nedersaksenlijn naar Emmen en verder richting Twente en de verbetering van de verbinding van Drenthe met Duitsland via Coevorden.

Wij zullen u blijven informeren over de gemaakte afspraken in het BO-MIRT tussen Rijk en regio van najaar 2020 en andere belangrijke ontwikkelingen. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.